

Адыгэ

макы

Голос адыга

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Мэзаем и 15-м тыхэгъэгу идзэхэр Афганистан кызырашчыжыгъэхэр ильэс 26-рэ хуыгъэ. Мы мафэм ехуэлэу Мыекыуапэ дэт саугъэт зэхэтэу «Дзэкълэлхэм япсынэкълэчъ» зыфилорэм шыгъо-гукъэкълэжъ зэхэхъэ шыкълуагъ. Адыгеим икыгъэу Афганистан шыкълугъэ заом пстэумкълэ нэбгырэ 880-рэ хэлэжыагъ, ахэм ащыщэу нэбгырэ 22-мэ кыагъэзэжыгъэп.

Адыгеим и Премьер-министрэ зэхыщэгъэ зэлуклэр

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет изэлуклэу шылагъэм анахъэу аналэ зы-щытырагъэтыгъэр бюджет мыл-кум нахъ шлуагъэ кытэу гъэ-федэгъэным, кризисым пэшлуклорэ лффтхьабзэхэр, социальнэ пшъэрлэхэр гъэцэкълэгъэнхэм, джащ фэдэу радикальнэ нэшанэ зилэ еплыкълэ зэфэшхьафхэм апэуцужыгъэным пае лъэкъ шэн-зэхэткълэхэр къэухъумэ-гъэнхэмкълэ лффыгъо зэфэшхьафхэр зэшлохыгъэнхэр ары.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ анахъэу аналэ зытыраригъэдзэгъэхэм ащыщ фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ягъэц-клэжынкълэ мылкум иугъоин епхыгъэ хэбзэгъэуцугъэу цылэр гъэцэклагъэ хуным пае цыфхэм ищыкълэгъэ лъэныкълэхэр афы-зэхэфыгъэнхэр. Кълэцылкълэ ибэхэм зычлэсыщт унэхэр ягъэ-гъотыгъэнхэм илффыгъо зэшло-хыгъэным пае унэхэм яшылкълэ проектхэр кыагъэхьазырынху пшъэрлэ ащ афишылгъ.

Джырэ чыплэ кыным зери-щыкълэгъэм тетэу кыыхэкълэжы-хэм пае анахъ мэхъанэ зилэхэм ащыщ гъэпсэфыгъо мафэм ер-мэлыкълэхэр зэрэзэхьащэрэм кы-кырамыгъэчыныр. Адыгэ Рес-публикэм экономикэ хэхъоны-гъэмкълэ ыкълэ сатыумкълэ имини-стрэу Лыхъэс Махъмудэ кызы-рилуагъэмкълэ, тхьамафэу блэкълэ-гъэм ермэлыкълэ 13 зэхэщэгъагъ, чыплэхэм мэкълумэщ товархэр кыащызышлэхэрэм япродукция 200-м еху ахэм къарахыллэ-гъагъ. Блэкълэ гъэпсэфыгъо мафэхэм кълэу Мыекыуапэ, псэулэхэу Тульскэм, Яблони-скэм, Инэм ыкълэ станицэу

Дондуковскэм ермэлыкълэхэр ащыкълуагъэх.

Ащ дакълу Къумпыл Мурат пшъэрлэ афишылгъэ кыкълэпы-клэшт ермэлыкълэхэм лъэшэу аналэ тетэу зафагъэхьазыры-нэу, товарэу кырахыыллэрэм нахъ зырагъэушомбгъунэу, лымрэ цэмрэ ахэшылкыгъэхэм анахъэу аналэ атырагъэтынэу, ащкълэ Адыгеимрэ хэгъэгум инэ-мыкълэ шьолпырхэмрэ ятоварыш-хэр кызыфагъэфедэнху.

Премьер-министрэм Адыгэ Республикэм икомитетэу кон-тракт системэм щэфынхэм алъэ-ныкълэ зегъэушомбгъугъэным фэгъэзагъэм джыри зы пшъэ-рылгъэ фишылгъ. Ар зыфэгъэхь-ыгъэр ахъщэр нахъ шлогъэ ин кытэу гъэфедэгъэным пае къэ-ралыгъо фэныкълэныгъэхэм апэ-лухьащтхэр къащэфхэ зыхукълэ уплъэкълун лффыр нахъ тэрэзэу зэхэщэныр ары.

Лъэгъу уцхэр цыфхэм зэ-ралэклагъэхьэхэрэм, бюджет хьарджхэр нахъ макълэ шыгъэн-хэм пае лффтхьабзэхэр зэрэ-рахъухьэхэрэм, хэбзалахьэмкълэ фэгъэклотэныгъэхэм, бизнесым лэпылэгъу тедзэ етыгъэным, хаб-зэм имуниципальнэ кыулыкълэ-хэм ялофшлэн шлуагъэу кы-тырэм зыкълэгъэлэтыгъэным яп-хыгъэ лффыгъохэм мы зэлукълэм щанэсыгъэх.

— Тиреспубликэ ихэхъоны-гъэклэ зишлуагъэ къэкълэшт лф-фтхьабзэхэр ары тилофшлэнкълэ анахъэу тыналэ зытедгъэтын фа-ехэр, мылкъоу ахэм апэлухьэ-рэм тэрэзэу тегупшысэн, лъэп-сэ икълэ шылэным тыналэ тедгъэ-тын, тизекълэклэ зедэгъэштэ-ныгъэ, чаныгъэ тхэлпын фае. Отраслэ пэпчъ хэхъоныгъэ зери-шылгъэ шылкълэ министрствэхэр ары изыхъухьан фаер, — кы-клигъэтхыгъэ Къумпыл Мурат.

Яшлэжъ агъэлъаплэ

Лффтхьабзэм хэлэжыагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м лъэкълэ лф-хэмкълэ, лэкълэб къэралхэм ащып-сэурэ тилэпкълэгъухэм адырлэ зэлхыныгъэхэмкълэ ыкълэ къэ-бар жьугъэм иамалхэмкълэ и Комитет ипашэу Шхьэлэхъо Аскэр, муниципальнэ гъэпсыкълэ зилэ «Кълэу Мыекыуапэ» иад-

ашхьагъ итынху кыафэлъэ-луагъ.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и депутатхэм ацлэкълэ зэхэхъэм кышчыгушылагъ ащ и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр. Афганистан кыулыкълэу шы-зыхыгъэхэм лыхъужыныгъэу зэрахьагъэр тчыгъупшэ зэрэ-мыхъуштыр, непэрэ ныбжы-клэхэмкълэ ахэр щысэтэхыплэу

зилэ «Кълэу Мыекыуапэ» иад-министрация ипашэу Александр Наролиным.

Лффтхьабзэм икълэу Афга-нистан щыфэхыгъэ дзэкълэлхэм зы такыкълэрэ зэхэхъэм кьэ-клэлагъэхэр афэшылгъуагъэх. Нэужым саугъэтым кыагъагъ-хэр кълэпыралхьагъэх.

ПИАТЫКЪОАнет.

Сурэтхэр лъэпхъэ Аслъан тыхыгъэх.

министрация ипашэу Александр Наролиным, афган заом шы-лагъэхэр, ахэм ялахьыл гуп-сэхэр, нэмыкълэхэри.

Хабзэ зэрэхъугъэу, пстэу-мэ апэ Адыгеим икыгъэу аф-ган заом щыфэхыгъэхэм зы-рызэу ацлэхэр кырылуагъэх. Нэужым зэхэхъэм хэлэжыагъ-рэм АР-м и Лыхъэс Махъмудэ кызы-рилуагъэмкълэ, тхьамафэу блэкълэ-гъэм ермэлыкълэ 13 зэхэщэгъагъ, чыплэхэм мэкълумэщ товархэр кыащызышлэхэрэм япродукция 200-м еху ахэм къарахыллэ-гъагъ. Блэкълэ гъэпсэфыгъо мафэхэм кълэу Мыекыуапэ, псэулэхэу Тульскэм, Яблони-скэм, Инэм ыкълэ станицэу

зэрэщытхэр, къэралыгъор, рес-публикэр арыгушхоныр кызы-ралэжыгъэр ащ ипсалъэ кы-шыхыгъэщыгъ. Республикэм мамырныгъэ шхьабытынэу, сьд фэдэрэ зауи хэтырэ цыфи пэ-чыжъэ хуэнэу пстэуми ар кыа-фэлъэлуагъ.

— Хэгъэгу чыжъэм шылэхуэ, къэралыгъом пшъэрлэхуэ кыа-фигъэуцугъэр зерифэшлуашэу тицылхэм агъэцэклагъ. Лыхъужыныгъэу ахэм зэрахьагъэр зыщыдгъэгъупшэ хуэщтэп, кыт-клэхъухьэрэ ныбжыкълэхэм ар ядгъэшлэн фае. Ильэсхэр ма-клэ, ау зисабый заом хэкълэ-дагъэхэм агу ихыкълэрыр нахъ макълэ хуэрэп. Ахэм яшлэжъ тэгъэлъаплэ, тчыгъупшэхэрэп. Псауу къэзыгъэзэжыгъэхэм псауныгъэ пытэ ялэу, ягупсэ-хэм адатхьэхэу ильэсыбэ кыа-гъэшлэнэу сафэлъало, — кы-луагъ муниципальнэ гъэпсыкълэ

Къэхъухэрэм ахэхъуагъ

ЗАГС-м икълэуагъ Адыгэ кълэ дэтым ипашэу Цопсынэ Беллэ журналистхэм апае кыгъэхьазырыгъэм кызырэщилорэмкълэ, 2014-рэ ильэсым кълэцылкълэ 256-рэ ялофшлэнэ щатхыгъ. Ащ шыщэу шъэожыгъэхэр 132-рэ, пшъэшъэжыгъэхэр 124-рэ. Джыри зыныбжъ ильэс 18-м нэмысыгъэ ныхэм кълэцылкълэуитф кыафэхъугъ.

Къэхъугъэклэ сабылхэм цлэу афаусыгъэхэр зэфэшхьафых. Нахъ тызэсагъэу, зэлъашлэхэрэ цлэу афаусыгъэхэр: Амир, Да-мир, Султлан, Диана, Мила-на, Джамболэт. Ау тызэмы-сагъэхэу, мэкълэ дэдэу тызлу-клэрэ цлэхэри зисабыйхэм афе-зыусыхэри цылэх. Ахэр: Яс-мина, Сурхай, Микаэла, Да-ниелла, Малика, Хадиджа. Кызытэныкълэ ильэсым

зидунай зыхъожыгъэхэр нэб-гыри 192-рэ — хулыфыгъэхэр 104-рэ, бзылыфыгъэхэр 88-рэ. Зидунай зыхъожыгъэ хулыфыгъэхэм гурытымкълэ кыа-гъэшлагъэр ильэс 63-рэ, бзылы-фыгъэхэм — 74-рэ.

Гъэрэклэ къэзэрэщагъэхэу зегъатхагъэхэр 151-рэ. Анахъ ныбжъ дахэм итхэу, ильэс 25 — 34-рэ аныбжъэу къэзыща-гъэхэр хулыфыгъэ 140-рэ,

ильэс 18 — 24-рэ аныбжъэу дэклэуагъэхэр бзылыфыгъэ 109-рэ. Апэрэу зы шылэныгъэ гъогу зэдытхьагъэхэр, унагъо зэдэзышлагъэхэр 94-рэ. Мэфэклэ шыкълэм тетэу зызэгъозытхагъэ-хэр 83-рэ.

Гухэкълэ зы шылэныгъэ гъогу гъэрэклэ зэдытхьагъэр унэгъуи 151-мэ, а ильэсым зызэгъозы-тхыкълэжыгъэр ащ ызыныкълэ (унэгъу 78-рэ) зэрэхъурэр ары. Зызэгъозытхыкълэжыгъэхэм ащыщэу унэгъу 48-мэ зыныбжъ имыкълэу кълэцылкълэу ялэх. Зэгъокълэжыгъэ хулыфыгъэхэм-рэ бзылыфыгъэхэмрэ янахы-бэхэм аныбжыгъэр ильэс 18 — 24-рэ. Ахэр зэрэзэдэу шыла-гъэхэр ильэс 5 — 10 нылэп. Къэзэрэщэрэ унэгъуишъэм шыщэу зэгъокълэжыгъэр 52-рэ.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Іофтхьабзэр ашлогъэшлэгъоныгъ

Шу зэрэлъэгъухэрэм я Мафэ фэгъэхьыгъэу АР-м икъэралыгъо автоинспекции илофышлэхэм «Водительхэм агухэм талъылэсыным пае» зыфилорэ Иофтхьабзэр зэхачагъ. Лъэсрыклохэри ягуапэу мышкыхэлэжьагъэх.

Къэралыгъо автоинспекцием икыулыкыушлэ нэгъырищымэ мэфэклым инэшанэхэр къэзыгъэлъэгъорэ шуашэхэр ачыгъхэу водителхэр къагъэуцухэзэ мэфэклымкӀэ афэгъушлагъэх, ащ нэмыклэу гъогурыкӀоным ишапхьэхэр амыукъонхэмкӀэ пэшлорыгъэш зэдэгъушлэгъухэр адашыгъэх, нэужым мэфэклым итамыгъэу «ГъогурыкӀоным пылшӀапхьэхэр сэгъэцӀах» зыфилорэр зэрытхэгъэ валентинкэхэр ыкӀи нэпӀепл тынхэр аратыгъэх.

Адрэхэм афэмыдэу гъэпсыгъэ Иофтхьабзэр водителхэм ашлогъэшлэгъоныгъ. ГъогурыкӀоным ишапхьэхэр амыукъонхэу гуцылэхэр къатыгъэх. НэпӀепл тегъапкӀэхэу инспекцием икыулыкыушлэхэм водителхэм аратыгъэхэр яавто-

мобиль шхьаныгъупчъэхэм атыргъэпкӀагъэх ыкӀи сакъыныгъэ

къызыхагъэфэнэу къулыкыушлэхэм къаралагъ.

Мы мафэм Иофтхьабзэм къырихьылапгъэхэм ачыщых Романрэ Бахрузрэ. ГъогурыкӀоным ишапхьэхэр водителхэм амыукъонхэмкӀэ Адыгеим икъэралыгъо автоинспекции илофышлэхэм зэхачэрэ Иофтхьабзэхэм ашлогъэшхо къызэрэклорэр ахэм

къыхагъэщыгъ ыкӀи инспекторхэр ягъусэхэу нэпӀепл сурэтыр зытырарагъэхыгъ.

КЪАМЫЛАПЩЭХЭМ ЯА I-рэ ШЪОЛЪЫР ФЕСТИВАЛЬ

Адыгэ къамылапщэхэм яа I-рэ шъолъыр Фестиваль

Мыекыуапэ, Налщык, Щэрджэскалэ гъэтхапэм и 16 — 18-м ащыкӀошт.

Ащ ипэгъокӀэу къамылапщэхэм якъэбархэмрэ ясурэтхэмрэ къытетэдзэх.

Къуаджэу Улапэ иджэгокло куп. Сурэтыр 1907-рэ ильэсым ыпӀкӀэ тырахыгъ. Адыгэ Лъэпкъ музеем ифонд шыщ.

Лытэныгъэ зыфэтшырэ гъэзетеджэхэр, шъори мы Иофым шукъыхэлэжьэн шуфит. Мы сурэтым ишулъагъохэрэр: сэмэгумкӀэ щытхэр — Тхьагъушэ ПшыкӀар (къамылапщ), Аклэжэ Лымаф (хъатыякӀо), Ожэ Сид (къамылапщ), щысхэр — пхъэкӀычаохэу Хъудырыпщ ЦыкӀунитӀ, Алыбэрд Пэкъэжэ, КӀасэ Едыдж, Гъат Тыхъу. Мыхэр къэзышлэгъыгъэхэр, якъэбар шыгъуазэхэм гъэзетым къатхынэу тачэгугъы.

ГЪУКӀЭ Замудин.
Орэдыло купэу «Жъыум» ипаш.

ХЫКУМ ПРИСТАВХЭМ КЪАТЫ

Анахь дэгъухэр къыхагъэщыгъэх

Хыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкыу и ГъэлорышлӀаплэу Адыгэ Республикэм щыӀэм 2014-рэ ильэсым Иофэу ышлагъэм изэфэхьысыжхэр мы мафэхэм ашыгъэх, къыхэгъэ ильэсым пшъэрылшхьаӀэу зыфагъэуцужьыхэрэм тегушылагъэх. Ащ къыдыхэлъытагъэу икӀыгъэ ильэсым анахь чанэу Иоф зышлагъэхэри къыхагъэщыгъэх.

Зэнэкъокъоу «ГъэлорышлӀаплэм иструктурнэ подразделение анахь дэгъу» зыфилорэм текӀоныгъэр къышдыдихыгъ хыкум приставхэм я Джэджэ район отдел. ЯтӀонэрэ ыкӀи ячӀонэрэ чыплӀэхэр афагъэшъошагъэх Шәуджэн ыкӀи МыекӀопэ район отделхэм. ИофшӀэныр анахь дэгъоу зэхэзыщэгъэ хыкум приставхэм я МыекӀопэ район отдел диплом фагъэшъошагъ. ДознаниемкӀэ ИофшӀэныр анахь дэгъоу зыгъэпсыгъэу алытагъэр хыкум приставхэм я Красногвардейскэ район отдел ары.

Цыфхэр ригъэблэгъагъэх

Хыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкыу и ГъэлорышлӀаплэу АР-м щыӀэм ипашэ ипшъэрылхэр зыгъэцӀкӀэрэ Къонэ Азэмат УФ-м и Президент иприемнэу республикэм щыӀэм цыфхэр ригъэблэгъагъэх. Къэралыгъом ипашэу Владимир Путиным пшъэрылшэу къыгъэуцугъэм диштэу мы Иофтхьабзэр рагъэ-кӀокӀыгъ. Ащ хэлэжьагъ АР-м и Прокуратурэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэр гъэцӀкӀэгъэнымкӀэ лыплӀэрэ иотдел ипашэу Николай Дорофеевыр.

Хыкум пристав шхьаӀэм ипшъэрылхэр зыгъэцӀкӀэрэм тишӀолъыр шыпсӀурэ нэгъырищымэ ялӀэу тхылхэр къырахьылапгъэх. Хыкумым унашӀоу ышыгъэр зерамыгъэцӀкӀэрэм ыкӀи хыкум приставхэм язекӀуакӀэ ымыгъэразэхэу ахэм къалагъ. КӀэлӀпӀупкӀэр игъом къызэрэӀкӀэмыхьэрэм зы нэгъырэ ыгъэгумӀкӀыщтыгъэ.

Цыфхэм яфитыныгъэхэр къаухъумэгъэнхэм фӀаӀ ахэм къагъэнэфэгъэ Иофыгъохэр охтӀэ кӀэкӀым зэшӀохыгъэнхэ зэрэфаер А. Къонэм къылагъ, ащкӀэ структурнэ подразделениехэм ащыщхэм пшъэрылш гъэнэфагъэхэр афишыгъэх. Ахэр гъэцӀкӀагъэ зэрэхъурэм еж ышхьӀкӀэ зэрэлыплӀэщтыр къеолӀагъэхэм къарылагъ.

Хыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкыу и ГъэлорышлӀаплэу АР-м щыӀэм ипресс-къулыкыу.

Инэу сафэраз

Адыгэ Республикэм и Лышхьэу ТхьакӀушынэ Аслъан, Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпӀыл Мурат, Федеральнэ инспекторэу Лылужъу Адам, Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ Хыкум и Тхьаматэу Трахьо Аслъан, Адыгэ Республикэм и Лышхьэу и Администрации ипашэу Федоров Владислав ыкӀи нэмыкӀхэу чыплӀэ къин сызэфем, сӀкӀо анахькӀэ дунаим зехыжым, сикӀын къыздзылӀэтыгъэ, ІэпылӀэгъу къысфэхъугъэ пстӀэуми инэу сызэрафэразэр сӀцӀӀкӀи, сиунагъокӀи, Хъунэго лӀакъом ыцӀӀкӀи къасӀомэ сшӀоигъу.

ХЪУНЭГО Чэтиб.

Заомрэ ИофшӀэнымрэ яветеран, общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» инахьыжхэм я Совет итхьамат.

Унэ 61-рэ агъэцӀкӀэжынынэу фаех

Унэгъуабэ зыщыпсӀурэ псӀэупӀэхэу къалэу Мыекыуапэ ыкӀи Адыгеим ирайон зэфӀшхьафхэм ащылӀэхэм янахьыбэм язытет уигъэрэзэнэу щытыжӀэп. Ахэм ашхьэхэм ошхыр къакӀэщхы, ядӀпкыхэр тӀкъуагъэх, шхьаныгъупчъэ рамэхэр зӀбгырэзых... ГъэцӀкӀэжынын ыкӀи гъӀкӀэжынын Иофэу ящыкӀагъэр бэ.

ИкӀыгъэ ильэсым республикэм унэ 16 шагъэцӀкӀэжыныгъ, ахэм сомэ миллион 46-рэ атырагъӀодагъ. Мыгъэ унэ 61-мэ гъэцӀкӀэжынын ыкӀи гъӀкӀэжынын Иофхэр арашӀылӀэнхэу пшъэрылхэр зыфагъэуцужьыгъэх, ахэм сомэ миллион 118.9-рэ апӀэуагъэхьащт. Ащ шыщӀэ миллион 14-р псӀэупӀэ-коммунальнэ хъызмэтыр (ЖКХ-р) гъӀкӀэжыныгъэнымкӀэ ІэпылӀэгъу къафэхъурэ Фондым къыха-

хыщт, миллион 12-р муниципалитетхэм ябюджетхэм къатӀупщыщт.

Тыдэ къырахыщта къанэрэр? Жилищнэ кодексым зӀхъокӀыныгъэу фашыгъэхэм къапкырыкӀыхэзэ, 2014-рэ ильэсым къыщегъэжыагъэу бэу зэхэт псӀэупӀэхэр агъэцӀкӀэжынынхэм фӀаӀ ахэм ащыпсӀурэ цыфхэм гъэцӀкӀэжынын ИофшӀэнхэр зэрэзешуахыщт ахьщэр къаугъоин фаеу хъугъэ. Ау Адыгэ респуб-

ликэ фондым макъэ къызэригъӀурэмкӀэ, цыфхэм къахӀкӀыгъэ ахьщэр сомэ миллион 8 нахь хъурӀэп.

Унэхэр зетегъэпсыхьажыгъэнхэм пае икӀыгъэ ильэсым зы квадрат метрэ пӀпчъ сом 4-рэ чапычи 10-рэ ттыщтыгъэр, ильэсыкӀэр къызиыхагъэм къыщегъэжыагъэу ар сом 4-рэ чапыч 35-рэ хъугъэ. Унэ зэтетхэу лифтхэр зыхэтхэм ащыпсӀурэхэрэм атырӀэр нахьыб.

2008-рэ ильэсым къыщегъэжыагъэу унэхэм ягъэцӀкӀэжынынрэ ягъӀкӀэжынынрэ сомэ миллиардым ехъу республикэм цыпӀэуагъэхьагъ. Хабзэм гъэцӀкӀэжынынхэм атырагъӀодащт ахьщэр гупчэ бюджетым къыхигъӀкӀы зэхъум ИофшӀэнхэр

нахь псынӀкӀэу зэшӀахынхэу рагъэжыгъагъ. Джы унэр зетегъэпсыхьажыгъэным халхьащт мылыкым инахьыбэр цыфэу унэ зэтетхэм ащыпсӀурэхэрэм къатын фае. Къызэхагъахьорэр зэрэмакӀэм псӀэупӀэ зилэ пстӀэуми ахьщэр къызэрамытырӀэр къегъэнафэ.

Мы Иофым изэшӀохынкӀэ пшъэдӀкӀыж зыхьырэ къулыкыуэхэм икӀоу цыфхэм Иоф адашлагъӀэп, ахьщэ зыкӀатын фаер агурагъӀуагъӀэп. Джары цыфхэм упчӀабэ къызыкӀагъэуцурӀэр. «Сыда хабзэм тиунэхэр къызыкӀытфимыгъэцӀкӀэжхэрэр?», «Сом 4-м ехъу квадрат метрэ пӀпчъ лыттымэ, мазэ къӀс сом 200 — 300 яттынэу мэхъу. Пенсие закӀокӀэ псӀэурэмкӀэ ар макӀӀӀ. Сыда джыри ащ къызыкӀыхагъэхъуа-

гъэр?» «Сэ ильэс 80-м ехъу згъэшлагъэ, унэр агъэцӀкӀэжыныгъэ сышӀлӀэжыщтӀӀӀ. Хэта ахьщэ зыфӀэстыщтыр?», нэмыкӀхэри.

ЗычӀэсыхэрэ унэхэр хэбзэ ахьщӀкӀэ зерафамыгъэцӀкӀэжыщтхэр, ахэр ежхэм яунае зэрэхъугъэхэр, чӀӀхьаплӀэхэр, унашхьэхэр, газ-псы-фӀӀэ къырыкӀуаплӀэхэр зӀкӀэми зэрэзӀдыряехэр цыфхэм агурыбгъӀо-нымкӀэ джыри гужъуагъэ шы-лӀӀӀ. Ахэм ахьщӀэ атырӀэр зыдакӀорэр, зэрагъэфедӀэрэр, ишӀуагъэ къызыкӀыштыр ашӀӀэхэмэ, зэрэщытын фаем фӀӀӀӀ, мазэ къӀс атӀэу хъушӀт. Джащ фӀӀӀӀ ахьщӀэ къымытӀэу мӀӀӀӀ пчъагъэ блӀзгъӀкӀыхэрэм зэрӀдзӀекӀошӀтхэр афӀауатӀэхэми, цыфхэмкӀэ яшӀуагъэ къӀӀошӀт.

(Тикорр.).

ПІАТІКЬО *Ичрам.*
Полицием иподполковник.

Фэло-фашлэу ялэр нахьыбэ мэхъу

Зэуыхыгъэ Iахъзэхэлъ обществэу «Ростелеком» зыфилорэм икьутамэу Краснодар краим щылэм ипашэ игуадзэу Александр Черкашиным мы мафэхэм журналистхэм залуигъэкIагъ, хэхьоныгъэу ашIыгъэхэм ахэр шигъэгъозагъэх.

РеспубликэмкIэ проект зэфэ-шхьафхэм кьадыхэлъытагъэу 2014 — 2015-рэ илъэсхэм технологиеу «оптика в дом» зыфилорэмкIэ кьат пчъагъэу зэтет унэ 92-мэ, фэтэр 5733-мэ Интернет афырацагъ. ГъэрекIо

пштэмэ, Мыекъуапэ дэт фэтэр 636-мэ, ТэхьутэмькIэе районим — 1057-мэ, Теуцожь районим 622-мэ Интернетыр алэ-кIагъэхьагъ. Мы илъэсым унэ 54-мэ, фэтэр 3418-мэ арацагъ. — Къыхэгъэщыгъэн фае,

ыпэкIэ телефоним епхыгъэ фэло-фэшлэ закьохэр ары тIагъэхэр, джы «Интерактивнэ телевидение» цыфхэм афэдгъэпсын амал зэдгъэгъотыгъ, — ело Александр Черкашиным. — Непэрэ мафэм ехьулэу Адыгеим щыпсэурэ унэгъо 2600-мэ ар агъэфедэ.

Ащ ишIуагъэкIэ телевизорым кыгъэлъэгъорэ телепрограммэхэр тыребгъэтхэн, уяплъжын плъэкIышт, ащ нэмыкIэу цыфхэм ашIогупсэф шIыкIэ

гъэнэфагъэхэр мыщ кьыде-лътэх. «Интерактивнэ теле-видение» зэзыгъэгъотыгъэхэм япчъагъэ хэхьо зэпыт.

Анахь пэрытныгъэ зылыгъ лъэныкьохэм ащыщ волоконно-оптическэ линии зэлхыныгъэр. Ащ игъэпсын ыпэкIэ лъэ-кIуатэ. Джащ фэдэу кьэралыгъо проектхэм ягъэцэкIэн кьыды-хэлъытагъэу «Ростелекомым» ифэло-фашлэхэр непэрэ мафэм гъэсэнэгъэм ыкIи псауныгъэр кьэуухьумэгъэнхэм мы систе-мэр фэлэжьэшт. ГъогурыкIо-ным ишапхэхэр зыукьохэрэр, псынклэу зекIорэ водительхэр кьыхэгъэщыгъэнхэм дакIоу цыфхэр бэу зыщызэрэгъоирэ чыплэхэм алыплъэнхэм пае мыщ фэдэ видеоканалэхэр чы-плэ зэфэшхьафмэ ащагъэ-уцу. Мы проектыр псынклэу гъэцэкIэгъэным пае километ-ри 8-м ехьурэ волоконно-оп-тическэ кабелыр чIалъхьагъ. Зэзэгъыныгъэм кьызэрэдилы-тэрэмкIэ, аппаратнэ-программ-нэ комплексым ишIын ыкIи игъээеклон фэгъэээгъэщтыр «Ростелекомыр» ары.

ПИАТЫКЪО Анет.

Сурэтыр Iэшынэ Аслъан тырихыгъ.

Шхьэклэфэ зыхэлъ водитель

Адыгэ Республикэм икьэралыгъо автоинспекция игукъэкIыкIэ 2015-р шхьэклэфэ зыхэлъ водительхэм я Илъэсэу агъэнэфагъ. Ащ кьыхэкIэу, илъэсым кьыкIоцI гъогурыкIоным хэлэжьэхэрэм якультурэ кьэлъыгъэным фэшI пэшIорыгъэш Iофтхьабзэхэр ГъэлорышIаплэм зэхищэштых.

Мыщ кьыдыхэлъытагъэу мы мафэхэм шхьэклэфэ зыхэлъ водительхэм апае республи-кэм игъогу-патруль кьулыкьу илофышIэхэм студентхэр кьы-хагъэлажьэзэ, акция Мыекъуа-пэ щырагъэкIокIыгъ.

Iофтхьабзэм хэлэжьагъэх УФ-м хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ икьутамэу Мыекъуапэ щылэм щызэхашэ-гъэ общественнэ советым хэтхэр, Мыекъопэ кьэралыгъо тех-

нологическэ университетым ипо-литехническэ колледж исту-дентхэр. Анахьыбэу лъэсры-кIохэр зыщызэпырыкIырэ гъо-гухэм адэжь кIэлэеджакIохэр зытешыхьэгъэ пкыгъохэр (ма-кетхэр) ащагъэуцугъэх. Води-тельхэм ячъэ нахь макIэ зэра-шырэм имызакоу кьэуцухэ-зэ кIэлэеджакIохэр гъогум зэ-пырагъэкIыштыгъэх.

Iофтхьабзэр окIофэ гъогуры-кIоным ишапхэхэр кьызылоты-

кIырэ тхьапэхэр водительхэм аратыгъэх, ащ дыхэтэу рулым кIэрысхэмрэ лъэсрыкIохэмрэ шхьэклэфэ зэфашIыжын зэрэфаем фэгъэхьыгъэ пэшIоры-гъэш зэдэгущыIэгъухэр ада-шыгъэх.

Iофтхьабзэу зэхашагъэм во-дительхэр яшъыпкьэу кьекIо-лагъэх, гъогум сакьыныгъэ кьы-щызхагъэфэнэу, шхьэклэфэ ахэлъынэу гушыIэ кьатыгъагъ. Ахэм ащыщ нэбгырэ зауламэ щытхьу тегъапкIэу — «шхьэ-клэфэ зыхэлъ водитель» зы-филорэр афагъэшшошагъ. Об-щественнэ советым хэтхэр, ин-спекторхэр гушыIэгъу зыфэхьу-гъэхэм ащыщ отставкэм щылэ полковникэу Даур Аслъан. Ащ игуапэу кIэлэеджакIохэм яуп-чIэхэм джэуапхэр кьаритыжы-гъэх ыкIи, пенсием щылэ нахь мышIэми, гъогурыкIоным ишап-хэхэр зэрымьукьохэрэр, лъэс-

рыкIохэм шхьэклэфэ зэрафи-шырэр кьыуагъ. Водительхэр зэкIэри шапхэхэм адэмьххэу зеклонхэу кьаджагъ.

Еджаплэхэм ыкIи IофшIаплэ-хэм апэгъунэгъоу, лъэсрыкIохэр нахьыбэу зыщызэпырыкIырэ чыплэхэм тапэкIи мыщ фэдэ пэшIорыгъэш Iофтхьабзэхэр ащызэхашэштых.

Кьэралыгъо автоинспекцием

пропагандэмкIэ инспектор шхьалэу Лъащэкъо Зарэ кьы-зэриуагъэмкIэ, водительхэм Iэдэбэу ыкIи шхьэклэфэу гъогум кьыщызхагъафэрэм елътыгъ цыфхэм ящылэныгъэрэ япсауныгъэрэ щынэгъончъэу щытыныр.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтыр Iэшынэ Аслъан тырихыгъ.

Иофыгъуабэмэ атегушчыIагъэх

УФ-м и Следственнэ комитет иследственнэ Гъэ-ЮрышIаплэу Адыгэ Республикэм щылэм Иофы-шIэхэм пресс-зэIукIэ зэхашагъ. Ащ ипашэу Алек-сандр Глуценкэм журналистхэм кьатыгъэ упчIэ-хэм джэуапхэр аритыжыгъэх.

Пресс-зэIукIэм кьышалагъэу упчIэхэм ащыщ зыныбжъ имы-кьугъэ кIэлэцIыкIухэм ежъ-ежырэу заукIыжыныр бэрэ кьызэрэхэкIырэр. 2013-рэ илъэ-сым ащ фэдэу зызыукIыжын зыхьисапэу агъэунэфыгъэр 7, ахэм ащыщэу зызыукIыжыгъэр нэбгыритIу. 2014-рэ илъэсым зыныбжъ имыкьугъэу зызыукIы-жын зыхьисапэу агъэунэфы-гъэр 10, ащ щыщэу нэбгыритIум рахьухьэгъэ Иофыгъор кIэухым нагъэсыгъ. Лъапсэу мыщ фэдэ зекIуакIэм нахьыбэрэмкIэ фэ-хьурэр зэдамыгошчыгъэ шульэ-гъуныгъэр, ны-тыхэмрэ ясабий-

рэ азыфагу зэмызэгъыныгъэу кьытаджэхэрэр арых. Къыхэ-гъэщыгъэн фае, кIэлэцIыкIум итеплэкIэ е тэрэзэу мыфэ-пагъэу гушыIэ гомыIухэр илэ-гъумэ кьызаралокIэ, ар гум регъэкIу ыкIи зиукIыжыным лъапсэ фэхьу.

Джащ фэдэу пресс-зэIукIэм зытегушчыIэгъэхэ Иофыгъохэм ащыщ «цыхъэшIэгъу телефо-нымкIэ» IэпыIэгъу лъыхьоу кьыуалэхэрэм япчъагъэ. След-ственнэ комитетым ИофышIэ-хэм кьызэралыагъэмкIэ, 2013-рэ илъэсым нэбгырэ 18-мэ мы телефоним зыкьыфагъэзагъ.

2014-рэ илъэсым — 13. Ин-тернеткIэ гумэкIыгъоу ялэхэр нэбгырэ 68-мэ мы кьулыкьум ИофышIэхэр шагъэгъозагъэх.

Следственнэ комитетым Ио-фышIэхэр зыхэлплъэнхэу цыф-хэм кьафагазэхэрэм ащыщ псэуплэ-коммунальнэ хьызмэ-тым епхыгъэ Иофыгъохэр. Ахэм ялэ гумэкIыгъохэр нахь игъэкIо-тыгъэу ауплъэкIужыныхэу хэ-бзэухьумэкIо кьулыкьухэм яло-фышIэхэм афагъээзжыхь.

Ахъщэ-кьольхъэ тын-Iыхы-ным пэшIуекIогъэным епхы-гъэ Иофыгъохэри пресс-зэIукIэм кьышалагъэу упчIэхэм ащы-

щых. БзэджэшIэ куп зэрэзэхэ-шагъэм кьыхэкIыкIэ уголовнэ Iоф кьызыIахыгъ. Уголовнэ пшъэдэкIыж ахьынэу нэбгырэ 11 кьаубытыгъ. Адыгеим, Крас-нодар краим яхэбзэухьумэкIо кьулыкьухэм ялофышIэхэр, пэ-щэныгъэ зезыхьэрэ цыфхэр а купым хэтых. Джы а Иофыгъом изэхэфын рагъэкIокIы. Бзэджэ-шIагъэ зезыхьагъэхэм янахьы-бэр ашIагъэм еуцолэжыгъ.

БлэкIыгъэ илъэсым хэбзэу-хьумэкIо кьулыкьум ИофышIэ-хэм кьольхъэ тын-IыхынымкIэ бзэджэшIагъэу зэрахьагъэр зэ-бгъапшэмэ, апэрэ чыплэр по-

лицием ИофышIэхэм алыгъ.

Джащ фэдэу пресс-зэIукIэм зэрыгушчыIэгъэхэ Иофыгъохэм ащыщ экстремизмэ нэшанэ зилэ бзэджэшIагъэхэр Адыгеим ша-гъэунэфыгъэмэ. БлэкIыгъэ илъэ-сым ащ фэдэ ИофыгъуитIу зэ-хафыгъ. Нэужым Александр Глуценкэм кьыIуагъ журнали-стхэм зэрафэразэр. Респуб-ликэм илэ кьэбарыр тэрэзэу ахэм кьызэрэхаутырэм мэхьа-нэшхо зэриIэр игушыIэ кьы-щыхигъэщыгъ.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнай.

Сурэтыр Iэшынэ Аслъан тырихыгъ.

Къиныгъуабэмэ апэшлуеклуагъ

Къуаджэу Пэнэхэс шыпсэуштыгъэ Шъхьэлэхьо Аюбэ щылэныгъэ гъогушхоу къыкӀугъэм щыщ тӀэкӀу нэмылэми непэ къэсӀуатэ сӀлоигъу.

Аюбэ идунай зихъожьыгъэр тӀэкӀу шлагъэ, ау а цыф шлагъоу лъэуж дахэ къэзыгъэнагъэр къоджэдэсхэм ащыгъупшэрэп, ягукъэкӀыжхэм шӀукӀэ ахэлъ, бэмэ щысэ афэхьу. Къыгъэ-шлагъэм зыгорэм ыгу хигъэ-кыгъэу, зэфэнчъэу дзекӀуагъэу къашӀэжырэп. Цыф къызэрыкӀоу, хьалэлэу, лофшӀэным шӀулъэгъоу фырилэр гъунэнчъэу щытыгъ, «ышӀэрэм псэ къыпегъаӀкӀэ» зыфалорэм фэдагъ. Загъорэ сэмэркъэу фэдэу ралоу хъуштыгъэ: «Аюб, зыгъэпсэф», ежъ лушхыпцӀыти, «лоф сӀлэ хъумэ, зысэгъэпсэфы» къари-ложыштыгъэ. ЫгукӀэ къабзэу, колхозми, етӀанэ совхозэу Хьахъуратэм ыцӀэ зыхыштыгъэми ямеханизатор цӀэрылоу Адыгемм зищытхуу цӀауагъэмэ Аюбэ ащыщыгъ.

УпчӀэу ептыгъэм джэуапэу къыфигъотыштым къын регъэлъэгъу пшӀуигъэшӀэу, Аюбэ лъэныкӀо горэм инэплъэгъу ыдзыгъэу зауэрэ щысыштыгъ, етӀанэ хэгупшысыхъэу, шъабэу, жъажъэу къэгущыӀэу ыублэ-штыгъ. ЫшӀэштыгъ Аюбэ: кӀэла-кӀэхэми, нахьыжыӀохэми упчӀэр къэзытыгъэм изакъоп, ежъ ытыжырэ джэуапыр цыфхэм ахъащт, ащ рыгушылэщтых, зэнэ-къокъунхи альэкӀышт. «Аюбэ

сыфэдэба!» — зылонхэри къы-къокӀыштых.

КӀэлэ ныбжьыкӀэхэу тракторист курсхэр къэзыухыгъэхэр гумэкӀхэу, къагурымылохэрэр къыкъокӀхэу, зыфэмы-къулайхэм яутэкӀхэу хъуштыгъэ. Аюбэ шъхахыштыгъэп, ушъхагъуи ышӀыштыгъэп, сэнэхъат зэзыгъэгъотыгъэ ныбжьыкӀэхэм аделэщтыгъ, кӀэлэегъэджэ шыпкӀэм фэдагъ, арило закъоу щымытэу аригъэлъэгъуштыгъ, агуригъалощтыгъ.

Дэгъу дэдэу Аюбэ лоф ышӀэ-штыгъ, исэнэхъат хэшӀыкӀышхо фырилагъ, ежъ ышӀэрэр нэмыкӀхэм аригъашӀэ шлоигъуагъ. Куоу егупшысэщтыгъ: узынэгбырэу совхозыр къэплӀэтын плъэкӀы-штӀэп, узедӀэжыын, узэфэгумэ-кыжыын фае. Псэлъэ кӀэлӀэу «Зыр зекӀэмэ апай, зекӀэри зым пай» зыфилорэр зышигъэгъупшэ-штыгъэп. Ащ фэдэ гупшысэ куухэм иакъыл афӀэконым ыкӀи афӀэрышӀэным лъапсӀоу фэху-гъэхэр щылэныгъэ гъогу къынэу къыкӀугъэм пытэу епхыгъэх.

Аюбэ гъогу зэщизеп къыкӀу-гъэр, щылэныгъэм къыныбэмэ щяутэкӀыгъ, ахэм къызэкӀадзэуи хъугъэ, ау кӀуачӀэ зыхигъотэ-жыштыгъэ, ыпӀэкӀэ лъыкӀуатэ-штыгъэ.

Сабыигъо-кӀэлэгъу ильэсхэр

гу альимытахэу, зы охътэ пкӀы-хъэплӀэ кӀэкӀым фэдэу, блэсы-кыгъэх, зы гукъэкӀыж чэф гори къахэфагъэу кылуатэщтыгъэп. Къылотэна ахэм мэфэ-тхьагъо ыцӀэ къепӀонэу къахэ-мыфагъэмэ. Ежыри фэягъэп я 30 — 40-рэ ильэсхэм афигъэ-зэжынышъ къатегушылэныр.

1942-рэ ильэс къыным игъэ-мафэ Пэнэхэс еджаплэм ияблэ-нэрэ класс къыухыгъэ къодыеу, шышъхъэу мазэм ыгузэгухэм адэжъ, нэмыцхэр къуаджэм къыдэхьагъэх. Ахэр къэблагъэхэ зэхъум, коцъу зигъо хъугъэр луахыжынышъ, чыплӀэ щынэ-гъончъэ рацӀэлэнэу унашъо цы-лагъ. Хъульфыгъэхэр заом аща-гъэх, техникэу щылэр мӀэкӀэ дэд, икӀурэп. Жыи, кӀи, бзыл-фыгъи, хъульфыгъи губгъом зэ-лхыхьагъэх. Щэмэджхэр, гъуп-чъэхэр алыгъхэу лоф ашлагъ, лэжыгъэр луахыжыгъ ыкӀи луарагъэщыгъ.

КӀэлэ лӀтахъомэ ахэтэу Аюбэ зекӀэ лофшӀэнэу ашӀэхэрэр ади-шӀэгъагъэх. Джащ тетэу лэжъэ-ныр кӀалэм ригъэжъэгъагъ. Къы-ныгъэ зэоуж ильэсхэри, кол-хозитӀуми (Пэнэхэс а лъэхъа-ным колхозитӀу хъуштыгъэ: «Зэ-ежъ», «Зэкъошныгъ») ялэжъ цы-лагъэп.

— Шыхэмрэ чэмхэмрэ имы-кӀухэу унэгъо чэмхэр агъэфедэ-штыгъэх, — къылотэжыштыгъэ Аюбэ. — Чэмхэм тыгу ягу-штыгъэ, тпсэ тыхӀэлэжыштыгъэ,

ау амал цылагъэп — хьалыгъур къэлэжыгъэн фэягъэ.

МӀэкӀэ-макӀэу щылэныгъэр зыпкӀэ иуцожьыштыгъэ. 1944-рэ ильэсым тракторитӀу кол-хозым иӀэ хъугъагъэ. Язырэ тракторэу Хъурмэ Нунэ зы-трагъэтӀысхьагъэм Аюбэ при-цепщикэу фашы. Нэужым Тэ-хъутэмыкӀуае къыщызӀэуахыгъэ механизаторхэм якурс къеухы, ежъ-ежырэу трактористэу лоф ышӀэу еублэ. Трактористхэм япчъагъэмэ 1946-рэ ильэсым къахэхъогъагъэх Шъхьэлэхьо Аюбэ, Уджыхъу Сахьидэ, Чэ-тыухъу Гъучыпсэ.

1947-рэ ильэсыр — гъэблэ ильэс къыныгъ. Непи нычӀэпи лоф ашӀэщтыгъ, зэ нахъ амы-гъашхэхэуи къыхэкӀыштыгъ, зы-мышхэхэри нахыбагъ. Охътэ гъэнэфагъэкӀэ, сыхъат 16 — 18-рэ, губгъом шылажъэщтыгъэх. Аюбэ псаоу зыщӀэлэм кылуа-тэщтыгъ: «ТӀэку-тӀэкӀузэ меха-низатормэ япчъагъэ хахъоштыгъ, техникэри нахыбэ хъуштыгъэ. Бат Хъарунэ, Тэхъутэмыр Ибра-хымэ, Шыцуяхъэ Якубэ, Джа-стӀэ Хъаджэмусэ, Ацумыжъ Аминэ, Сыджыхъ Сахьидэ дэ-гъоу лоф ашӀэщтыгъэ. Ахэр тра-ктористыгъэх, былымэхъуагъэх, лэжыгъэшӀэ бригадэмэ ахэ-тыгъэх».

1951-рэ ильэсым колхозхэр зэхатэкъожыи зы колхоз инэу ашыжыгъагъэх, шапсыгъэ кол-хозым Молотовым ыцӀэ фау-

сыгъагъ. 1954-рэ ильэсым зы-фэдэ мыхъугъэ гъэбэжъу натры-фымкӀэ ялагъ, планыр фэдищ хъазырэу колхозым ыгъэцэ-кӀэгъагъ. Ащ илахышӀу хишӀы-хьагъ Аюбэ.

1958-рэ ильэсым колхозым пынджшӀэныр ригъэжъэгъагъ, ильэситф тешлагъэу пынджлэжъ звенэ Пэнэхэс щызэхашӀэгъагъ. Ар апэрэ звенэу щытыгъ, Бастэ Гъучыпсэ пэщагъэр зэрихъэ-штыгъ. Ащ хэтыгъ Аюби, апэрэ-мэ ащышӀэу лэжъагъэ. Звенэм пындж гектаришъэ ылэжы-гъагъ, гектар тельытэу цент-нер 67-рэ къырахи лэжъепкӀэ дэгъухэр къаратыгъагъэх.

Тыдэ агъазэу хъугъэми, Аюбэ хьалэлэу лэжъагъэ, пэ-рытныгъэр ылыгъэу ныбжьыкӀэ-мэ щысэ афэхъуштыгъэ. Унэгъо хатэхэр колхоз е совхоз тра-кторкӀэ ажъонхэ хъумэ шъуза-бэхэм адэжъкӀэ апэ зигъазэ-штыгъэ. Ахэр апэралшӀэу хэ-гъэкӀыгъэнхэ фаеу ыпытэщтыгъэ. Джащ фэдэу гукӀэгъушхо хэлъыгъ Шъхьэлэхьо Аюбэ.

лофшӀэным гъэхъэгъэшӀухэр щышӀыхэзэ ильэс 45-рэ Аюбэ лэжъагъэ. Осэшхо кыфашыгъ, бэрэ ахъщэ ыкӀи шӀухъафтын лӀапӀэхэр къыратыгъэх, медаль ыкӀи бгъэхалъхьэхэр кыффагъэ-шъошагъэх. Аюбэрэ ишъхъэгъу-сэу Марыетрэ кӀэлих зедӀапугъ, рагъэджагъэх, щылэныгъэм игъо-гу занкӀэ тырашагъэх.

ХЪУШТ Щэбан.

СОЦИАЛЬНЭ ЮФЫГЪОХЭР

Иплалъэм ехъулӀэу Адыгеим щаратыгъэх

ПенсиехэмкӀэ фондм и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыӀэм пенсиехэмрэ пособие-хэмрэ щылэ мазэм иплалъэм ехъулӀэу Адыгеим шафагъэу-цугъэх ыкӀи икӀу фэдизэу щаратыгъэх.

Республикэм ирайонхэм ащыщ горэми пенсиехэмрэ пособиехэмрэ ятыгъэнхэм зэпыугъо щыфэхъугъэп.

Тиреспубликэ щыпсэухэрэ нэбгырэ мини 124-мэ ПенсиехэмкӀэ фондм имыльку кыхахырэ пенсиехэр е нэмыкӀ социальнэ тынхэр аратых. А пчъагъэр зекӀэ республикэм щыпсэухэрэм япроцент 27,8-рэ мэхъу. ПенсиехэмкӀэ фондм и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыӀэм щылэ мазэм ахэм ясчотхэм зекӀэмкӀи сомэ миллион 437,2-рэ аригъэхьагъ. Къэлогъэн фае щылэ мазэм тельытэгъэ пенсиехэм ащыщ Ӏахъ Пен-сиехэмкӀэ фондм ичӀыплӀэ къулыкӀухэм нахъ пасэу, 2014-рэ ильэсым итыгъэгъазэ ыкӀэхэм адэжъ, цыфхэм зера-фагъэхьыгъэр.

Тицыфхэм пенсиехэр ыкӀи пособие-хэр икӀу фэдизэу алъыгъэлэсыгъэнхэм ехъылӀэгъэ лофшӀэныр лъагъэкӀуатэщтыгъ. Гушылэм пае, 2014-рэ ильэсым гъэфедэ-кӀо уасэхэм процент 11,4-у зэрахэхъуа-гъэм тегъэпсыкӀыгъэу пенсиехэр ащ фэдиз процент пчъагъэкӀэ индексация зэрашыгъэхэр дыхэтэу мэзаем пенсио-нерхэм страховой пенсиехэр аратыгъэх.

ПенсиехэмкӀэ фондм и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыӀэм ипресс-къулыкӀу.

Сомэ миллиарди 7,7-рэ субъектхэм афигощыгъ

Пенсиехэм социальнэ тын хэгъахъо афэшӀыгъэным пае Урысыем и Правительствэ субъект 15-мэ межбюджетнэ трансфертэу сомэ миллиарди 7,7-рэ афигощыгъ.

Хэгъэхъожьхэр аратыштых нэбгырэ мин 485-рэ фэдимэ. Джарэуштыгъэу къы-щело министрэхэм я Кабинет исайт мэзаем и 12-м кыхъэгъэ документым.

2014-рэ ильэсым нахъ макӀэ хъугъэ

Ахъщэм ыкӀуачӀэ къызэрэщы-кӀагъэр къыдӀэпштытэн хъумэ, 2014-рэ ильэсым итыгъэгъазэ, ыпӀэрэ ильэсым джащ фэдэ иплалъэ елытыгъэмэ, Уры-сыем пенсиер проценти 2, 6-кӀэ нахъ макӀэ шыхъугъ.

Мыщ дэжыым пенсиеу афагъэуцу-рэм ибагъэ проценти 8,5-рэ хэхъуагъ ыкӀи сомэ 10889-м нэсыгъ. Джащ фэдэ къэбар хэлплэгъошт социальнэ-эконо-микэ лофыгъохэм язытет ехъылӀэгъэ докладэу «Росстатм» къышӀыгъэм.

Адыгеим кӀэу тӀу къыщызӀэуахыгъ

Къэралыгъо ыкӀи муниципаль-нэ фӀэло-фашӀэхэмкӀэ пшъэры-лыбэ зыгъэцӀкӀэрэ гупчэм (МФЦ-м) икӀутамэхэр мэзаем и 11-м Адыгеим ипсэупитӀгъумэ: Кошхьаблэрэ станицэу Джа-джэмрэ къащызӀэуахыгъэх.

МэфӀкӀ шӀыкӀэ зилэгъэ а лофыгъом хэлэжъагъ Адыгэ Республикэм лофшӀэ-нымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхъоныгъэмкӀэ иминистрэу Осмэн Альберт.

А къэбарым къызэрипорэмкӀэ, гуры-тымкӀэ хэгъэхъожьэу аратыштыр со-мэ мин 1,9-м къыщыублагъэу мини 5,3-м нэсы. Хэгъэхъожьхэр афашых лоф зымышӀэхэрэ пенсионерхэу фэдэу къалӀэклахьэрэр амал анахъ макӀэм тетэу пенсионерыр псэуным фэшӀ фэдэу къы-лӀэкӀэхъан фаеу хабзэм ыгъэнэфагъэм нэзымыгъэсыхэрэм. Анахыбэу зыфы-хагъэхъуагъэхэм ащыщых Москoвскэ (сомэ миллиард 1,7-рэ фэдиз), Ново-сибирскэ (сомэ 1 миллиард фэдиз)

Мыщ дэжыым тыгъэгъазэм гурыт лэ-жъапкӀэр проценти 6,1-кӀэ нахыбэ хъу-гъэ ыкӀи сомэ 41985-м нэсыгъ. ЫпӀэрэ ильэсым джащ фэдэ иплалъэ егъэпша-гъэмэ, зэрэпсаоу пштэн хъумэ, цыфхэм 2014-рэм фэдэу къалӀэкӀэхьагъэр про-центи 7,3-кӀэ нахъ макӀэ хъугъэ.

Статистикэм пылъ къулыкӀум джащ фэдэу къеты 2014-рэ ильэсым зекӀэ ахъщэ фэдэу цыфхэм къалӀэкӀэхьагъэм ипроцент 30,6-р анахъ байхэм япроценти 10-м зэрэкӀэхьагъэр зигъот нахъ макӀэ купэу проценти 10 хъурэм къыӀэкӀэхьагъэр зекӀэ цыфхэм фэдэу къалӀэкӀэхьагъэм ипро-цент 1,9-м зэрэшӀомыкыгъэр.

хӀэхухэр ыкӀи Приморскэ краир (сомэ миллиард 1,4-рэ лӀпэ-цып).

«Росстатм» икӀэбархэм къызэрагъэ-лъагъорэмкӀэ, 2014-рэ ильэсым (ахъ-щэм ыкӀуачӀэ къызэрэщыкӀагъэм тегъэ-псыкӀыгъэу) итыгъэгъазэ, ыпӀэрэ ильэсым джащ фэдэ иплалъэ елытыгъэмэ, Уры-сыем пенсиехэр проценти 2, 6-кӀэ нахъ макӀэ шыхъугъэх. Мыщ дэжыым пен-сиеу афагъэуцуэрэр проценти 8,5-кӀэ нахыбэ хъугъэ ыкӀи сомэ 10889-м нэсыгъ.

Экономикэ хэхъоныгъэмкӀэ Министер-ствэр зэрежэрэмкӀэ, 2015-рэ ильэсым цыфхэм фэдэу къалӀэкӀэхьащтыр про-центи 9-кӀэ нахъ макӀэ хъушты. ЫпӀэкӀэ а къулыкӀум ипашӀэу Алексей Улюка-евым къылогъагъ экономикэм хэхъоны-гъэшӀухэр зыщишӀыштыгъэхэ пӀалъэм къымыгъэзэжышӀунэу зэрэтекӀыгъэр, арэу щытми, гумӀкыныгъэ къызыха-мыгъэфэнэу цыфхэм къызэряджэрэр.

ЫпӀэкӀэ финансхэмкӀэ министрагъэу Алексей Кудриным зэрипӀытэрэмкӀэ, чы-дэгъэ бареллым ыуасэ доллар 40-м шӀомыкӀэу къэнэжыын зыхъукӀэ, Урысы-ем щыпсэухэрэм фэдэу къалӀэкӀэхьэрэр ильэс зытӀушым къыкӀоцӀ проценти 10-кӀэ нахъ макӀэ хъун ыпӀэкӀышт.

«Непэ Гупчэм ыкӀи ащ икӀутамэхэм фӀэло-фэшӀи 109-рэ агъэцӀкӀэ. Ахэм ащышхэу 32-рэ федеральнэ хэбзэ къу-лыкӀухэм ыкӀи 40-р Адыгэ Республикэм ихэбзэ къулыкӀухэм ыкӀи муниципальнэ къулыкӀухэм япшъэрылӀхэм ащыщых» — шыхагъэунэфыкӀыгъ лофшӀэнымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхъоныгъэмкӀэ Мини-стерствэм ипресс-къулыкӀу. Ащ къызэ-рӀэцӀауагъэмкӀэ, мы ильэсым иапӀэрэ мэзищ джыри къутэми 7 республи-кэм къыщызӀэуахышт.

Мы къэбар купыр зыгъэхъазырыгъэр СЭХЪУТЭ Нурбий.

Гэмафэм ианых мэээ плъырыр, бэдзэогуу мазэр, итыгъ. Дунаир гопэгугъ. Псы чыиэ бгыотымэ, сьд фэдиз ичыла-гъэми пшъхъ хэлпунэу уиғалоу мэфэ жьоркхэр кыизэкълэпы-клоштыгъэх. Бзыухэу анахъ да-хэу кээзылорэр зэрэмыгъашлэу зэнэкбокху плонэу яорэд кле-зыгъэщытыгъэхэм фабэм заригъэушъэфыгъ, амакъэ кьэлужыштыгъэп.

Шэмбэт мэфагъ. Иофышлэ сыклонэу щитэпти, унэм сыкыи-нагъ, ау гопэгугъ, сшъхъэ зьдэсхыжыын сшлэрэп. Шъхъа-ныгъупчъэхэр, пчъэр лупхыхэу жьызэпео пшлын пугагъэкли, жьыбгъэ макли щылэпышъ, ща-гум жьы стырэу дэтыр ары кыхъаштыр, кьэучыиэтэгъэным ушыгугъынэу щытэп.

Диваным зыхэзгъакли, теле-визоры хэзгъэнагъ, ау канал пстэури зысэуплэакум, сыгу рихыын кээзыгъэлагъорэ кьа-хэклыгъэп. Телевизоры згъэ-класэжы, гъэзетхэр кьасштэхи тлэкълэр сахэплагъ, ау унэр зэрэгопэгур арэу кыичлэклин, ахэми сызлэпащагъэп.

Щэджэгъоуж зэхъум, тыгъэм ригъэзыхыгъэу, игъолпылэ бла-гъэу екълэжыгъэти, кьохъэлэ лъэныкьомклэ мээу кьэлба-гъорэм ышъхъапэ пытысхъэ-гъахэти, нахъ кьэуучыиэтэгъэ-ным сыщыгугъэу унэм сыкыи-кыгъ, псыхъо нэшхъо дахэу тикъуаджэ речъэкырэм инэкпъ уц къашхъоу тетым, хъау, уц къашхъу плоным тетыхыгъэл, дунаир зэрэплъыр-стырым имы-закъоу кьыземыщыгъэри тлэ-кыу шлагъэти, шагъо хъугъэ-хэр кьебэкыштыгъэх, сыхэ-тысхъагъ. Псыхъом сыхаплэу, адырабгъуклэ инэкпъ тет пхъэ-шъэб-пцел чыгышхохэу зи-кьутамэхэр чыжъэу псым кы-хъэжыгъэхэм сьплэу сыщы-сыгъ. Зэрэгъэчфхэу псым хэс клалэхэр зысэлъэгъухэм, сы-гурэ сшъхъэрэ зэбгъэжыгъэ, сшъхъэ зьдэсхыжыын сымы-шлэу мэфэ реным унэм сы-зесым псыхъом сыкьэкло-нышъ, зызгъэуучыиэтэгъэныр сыгу кьызэрэмыкыгъэм пае. Псыхъом жьы чыиэтэгъэу кытырихырэр бгъэм дэмыфэу, гум игуапэу зылушъу сыщы-сыгъ синыбджэгъу Кьолэжыкы-кьо Андзаур кьызысэкълуалэм. Сэлам кьызысехыхэм «кьэ-тыс» сьуи, сиджабгъуклэ учым сыхэлэбагъ.

— Сыда, мэфэ реным узэ-рэщысыгъэр икьугъэба, — кьэ-тысыныр ыдагъэп Андзаур. — Врамэ алорэр зэхэпхырэба, ахэр мэкъух «мардж хъужыын, нахъыбэрэ лъэсэу кьэшъуклукъ, шъуулэу» алошъ. Кьэтэдж, тлэкълу тьтэгъэзеклукъ.

Лъэсэу сыклоныр сэри си-джагъоп, фабэм сигъэшъхъа-хыгъ нахъ. Зи хэсымылукъэу сыкьэтэджыгъ. Псыхъом инэкпъ лъэс лъагъоу рекълэпырэм ты-тетэу тызэрэгъэгугъыиэтэгъэ ты-клоштыгъ. Гушылэным тызэхэ-блхыэм хэгъэгу юфи, тихэку илофи, кьоджэ юфи бэмэ та-нэсыгъ. Анахъэу тыжэ дэмы-кыштыгъэр демократхэм Со-вет хабзэм шъумэ шагъэуи зышагъэзыем ащ кьызыдихы-гъэхэр, зыфэмафэ хъугъэхэр, хэбаикыгъэхэр щылэхэми, хэ-унэхъуагъэр зэрэнахыбэр ары.

Зэклэм Андзаур кьызылуп-хъотыгъ:

— Шылэныгъэм ижъуагъо лъыласыгъэн фае.

Ащ фэдэ жъуагъо щылэу алоу

зэхэсхыгъэпти, кьыригъэкыштыр сымышлэу сыфыреплэакум. Цыфэу дунаим тет пэпчъ ижъуагъо ошъогум исэу ало, лэрэм ижъуагъо кьефэхыжъэу ары, ау ар тызэрыгушылэ-щытыгъэхэм сыда зэрэпхыгъэр?

— Ащ фэдэ жъуагъуи щыла?! — згъэшлагъоу сеупчыгъ.

— Шылэ — шлошъхъуныгъэ зэрэфырилер кыхъэщэу, а гу-шылэм телунклэзэ джэуап кы-тыжыгъ Андзаур. — Шылэ! — джыри а гушылэр кыкылитхы-кыжыгъ. Пшлоигъор зэклэ кыбдэхъоу, о узэхъуапсэрэ щымылэу ушылэным пае а жъуагъом улъылэсын фае.

Джы нахъ кьызгурылуагъэ фэдэу кьысщыхъугъэми, ты-зэрыгушылэщытыгъэхэм ар зэ-рэпхыгъэр кьэсшлэн сымы-

плы. Сятэ кьуапцлэ, ау шлуцла-бзэп. Сэ сыкыизэхъум пклэ-гъуасэр зэрыз онджэкъым сы-рамылэшъухъагъэмэ, негрэмэ сахэбдзагъэми сахэкълэклэнэу сыадыипцл.

Андзауррэ сэрырэ тызэ-лэгъу, зы кьуаджэ Кургъокъуае тышщы, ау зы хъаблэ тыхэ-сэпти, тицылкыгъом тызэ-дэджэгунэу хъуштыгъэп. Еджа-плэм тызычлахъэр ары нахъ благъэу тызэрэшлэнэу зыхъу-гъэр. Япллэнэрэ классыр кьэ-тэхуыфэ а зы партым тызэ-дыдэсыгъ. Ныр илфыгъэклэ сыдыгъокли псэнчъэба, игуклэгъу мыухыжъ еджаплэм сыклонэу унэм сыкыикын зыхъуклэ мэ-лаклэ сыплэмэ сецэкъэнэу ыло-ти, шхын е лэшъу-лэшъу горэ сипортфель кьыдилъхъэщыгъ.

ПЭНЭШЪУ Сэфэр

Шылэныгъэм ижъуагъу

Рассказ

лъэкълэу сылушхыпцылкы кьэс-луагъ:

— Ары шъхъае, жъуагъо-хэр боу лъагъу ошъогум итых...

«Шылэныгъэм ижъуагъо» улъылэсын фаеу зелоу кы-ригъэкыгъэр кьызгурымылуа-гъэу, сыхъакъ-мэкъэу Андзаур кьысэплыгъэн фае, кыкълэ-лпыклоштым емыжэшъоу кьэ-гулагъ:

— Лэшлэхмэ зэкълэри лъылэ-сынхэба! Хэта дэгъоу щылэмэ зышломыйгъор? А жъуагъом улъылэсыным пае ишъэфхэр пшлэнхэ, ахэр кьызфэбгъэфе-дэнхэ лъэкълын фае.

Ямэхъанэ кьызгурымылуа-пэми, Андзаур кьылохэрэм сшлогъэшлэгъонэу сьдэлукъыгъ. Лушыгъэ ахэлъ фэд, филосо-фие тлэкълу аклэлъ. Ау мыщ дэжым сшъхъэ кьеуагъ: «Арэу лушымэ еджаплэм тычлэс зэ-хъум сыда дэу зыкълэджэщы-гъэр?» Зышъхъэ имыкьухэрэм зыкълэ узэмыжгъэхэ гушылэ гъэшлэгъонхэр, лушыгъэ зыхэлъ-хэр кьалэкълалохэу мэхъу, ау ар сэ синыбджэгъу зыкълэ еспэ-сыхэнэп.

«Шылэныгъэм ижъуагъу! Сьд шъыу Андзаур мыщ кьыригъэ-кыгъэ шьыпкьэр?» зэсложызэ сегупшысэщыгъ. Нэужыр, шылэ-ныгъэм сшъхъэкълэ сызщыре-хыллэр ары, ащ имэхъанэ кы-зыгурыложыгъэр.

«Сэ» сэлэклэ сьдэуштыу сы-кьэшъушлэн, сцли, слъэкъуацли, кьуаджэу сызщыщыри шъушлэн-хэ фаеба! Бэрчэтыкьомэ са-щыш, сыкыизэхъум Бамбэт кьысфаусыгъагъ, ары сыкыизэ-рэхъугъэр кьэзыушыхъатырэ тхылъым зэритхагъэр, сипас-порти зэрэдэтхагъэр. Ау ар сцлэми ышлэу тикъуаджэ кы-дэбгъотэщтыр бэп. Зэкълэ кы-зэрэсаджэрэр Шлуцлэцылкы. Ныр арыба цлэ гъэкълэдыр, сызэ-цылкыум сылуцлабзэти, «а си-шлуцлэцылкы» ыломэ кьысаджэ-зэ кьыстыригъэнагъ. Кьэсшлэн слъэкълэрэп сыкыиздыкыгъэр. Сянэу сыкьэзылфыгъэр тхы-

гъэфедэнхэм уфэкьулаин фаеу зэрилерэм фэшъыпкьэу, ахэр ылэ кьыригъэхъагъэхэу кып-щигъэхъоу илофхэр дэгъоу зэ-пфыэщтыгъэх. Гурыт еджаплэр кьызытэхум нэбгыритлэми Мыекьуапэ тыкьуагъ, институ-тым тычлэхъан гухэлъ тилэу. Синыбджэгъу занклэу сфело-шъугъэл нахъ, нэрэ-псэрэкълэ гурыт еджаплэр кьэзыухыгъэр ащ члэфэным сыщыгугъыгъахэп. Ау экзаменхэр зытэтхэм, аш-тагъэхэм яспискэ кьызыралы-лым, Андзаур ыльэкъуацлэ хэ-тыгъ, сэ слъэкъуацлэ хэслъэ-гъуагъэпти, «ы?!» сьуи зысфе-мышылэу сыкълэкуукыгъ, кьэхъу-гъэр амышлэу списокэм еплъэу клэрытыгъэхэр кьысфыреплэ-кыгъэх.

Хэхъухъэгъэ шьыпкьэр кьы-гурылоштыгъэп. Нэрэ-псэрэкълэ гурыт еджаплэр кьэзыухыгъэм сэщ нахъ дэгъоу экзаменхэр ытыгъэнхэуи? Ар сшлэшъ згъэ-хъунэу сыфэягъэп. Ар синыб-джэгъу зыфыхэсэгъэпсым зэ-ришэнэу макълэу лушхыпцыл-кы, ынэхэр ыуцыргъухэзэ кы-сылуагъ:

— Ей, синыбджэгъуж, непэ тызфэклорэ щылэкълэр джыри о кьыбгурылорэп. Шылэныгъэм ижъуагъо улъылэсышъун фаеу зэрэслорэр лъэпсэнчъэп.

Ащи Андзаур кьыригъэкы-гъэр икьу дэдэу кьызгурылуа-гъэп. Гуцафэу сшлыгъэр джы кьуалъхъэ ямытэу сьд фэдэ еджаплэшхуи шлурышлукълэ учлэ-фэн умылэкыштыу зэралорэр ары. Ау ар Андзаур ышлэгъэныр сшлэшъ хъуштыгъэп. Унагъоу кьызырыкълэрэ зигъот инхэу, щылэкълэ дэгъу зилэхэм ащы-щыгъэп. Унагъом исхэм ащи-лэщтыр, нэмыкълэ шыклагъэу унагъом илэхэр зэрищэфышт ахъэр фимыгъэкьузэ Андзаур ятэ кьехъы. Ащ зилоф тетым кьуалъхъэу аритыштыр тыдэ кьыребгъэхыштыгъа?

Хэхъухъэгъэ шьыпкьэр кьез-гъаломэ сшлоигъоу Андзаур сы-клэкълэушчыхъэ зэхъум кьыси-

дзыгъ:

— Бащэ пшлэмэ, шлэхэу жьы ухъушт. Сэ сыфаеп шлэхэу жьы ухъунэу.

— Сэрклэ шъэф уил, ара? — игушылэу сыгу зэрэримы-хыгъэр кьысхъэщыгъ, ау ащи ишлуагъэ кьэкълуагъэп. Ащ шло-клэу синыбджэгъу кьыкълэрыс-хышъугъэ щылэп. Сызэгугъагъ-эр Андзаур ятэшэу Мые-кьуапэ дэсыр ары. Хэкум ипэ-щэ шъхъалэхэм ащымышми, ащ илэнатлэ цылклоп, ар хэгугъыи-гъэна? Ары алорэр, еджаплэ-шхом учлэхъаным пае лъэкълэ зилэ горэ пфэгугъыиэн е кьуалъ-хъэ яптын фае. Сэ тлэмэ язи силагъэп, ау сятэ илэ шьып-кьэкли, кьыситынышъ, экзамен сьызыхыхэрэм арысигъэтыным ушыгугъыныр пклэнчъагъ. Ылоу зэхэсхыштыгъ: «Тыкандидат, тыдоктор, тыпрофессор зылоу еджаплэшхохэм ачлэтхэм, эк-замен зылахыхэрэм кьуалъхъэ кьысэт аралошъуныр, ар зэ-рапэсыжыныр сэ сшлэшъ хъу-рэл, члэмыхъэшъугъэхэу кьып-зыгъэхэм кьахъулагъэр ашлэшъ-хъаглоу афагъэлунхэ фае. Ау ащ фэдэ горэ кьахэкълэмэ, ащ нахъклэ зызымылпытэжыиэрэ кандидатыр, докторыр, профес-сорыр кьуалъхъэ ептыныр хэгъэкли, фыклаеу пфын фае».

Зэкълэм тятэ сыгукълэ сылпы-лэсыгъ, ащ кьысилоштыгъэхэр сыгу кьэкълыжыгъэх: «Пшъхъэ кьышлуекълэ узымыгъэсагъэм» кьысыгъэлонэу уфэмыемэ, си-шъау, сынапэ темыхы пшлои-гъомэ, кьыуаслорэм кьедэлэ, гъэацклэ. Апэрэмклэ, пцлы уусы хъуштыгъ, ащ шлэхэу цыфыр пыут ехъулэ. Кьэбар уилэу, узафэу, шьыпкьэр шлу плъэ-гъоу, пугагъэм уемыпцылъэу уштытын фае...» Сятэ игъэсэ-пэтхыдэхэр мыухыжыгъэх. Сэ-ри ылорэм лъэбэкьукълэ сы-блэкълыштыгъэп. Сяни джащ фэ-дагъ, сызэригъэтисылылиэти, сшъхъашъо лэ кьышфэзэ, шэн дахэхэр схэлъхэ хъуным пае сыналэ зытэзгъэтын фаехэр кьысилоштыгъэх.

Ахэр зыфэегъэхэ шэнхэр схэлъхэ хъугъэ. Янэ кьызе-рилфыгъэ зыфалорэм фэдэу сыгупцлэнагъ, хэт кьысилорэри сшлэшъ хъуштыгъ. Тхъагъэпцыл-гъэ сшлахэщтыгъэп, хъор-шэры-гъи сыгу кыхъэщтыгъэп. Пцлы-усыными сыфэкьулэягъэп.

«Адэ ащ фэдэ шэнхэр схэ-лхыхэ хъуным сятэрэ сянэрэ сызэрэфапугъэмклэ шлу кьыс-фашилагъа, хъауми?»... — сызэ-упчылъэу хъуштыгъ. А учлэм джэуап кьестыжыын слъэкълэу сызыхъугъэр зыкьэслэти, шылэ-ныгъэм сызщырихыплэхэрэм акьыл кьызысагъэгъотыр ары. Кьызгурылуагъэ сятэрэ сянэрэ сызфапугъэ шэнхэр зыхэлъ-хэр шылэныгъэм хэзэгъэгъуае зэрэхъухэрэр.

Кьолъхъэ ыхыныр Мые-кьуапэ фэдэу щымыхэбзэнкли мэхъоу зэсложы, Краснодар еджапкэу сыклонэу тесыбытагъ. Сызфэягъэр врач сыхъунэу ары. Синыбджэгъу Андзаур ащ зыщысэгъэгъуазэм, мыхъун дэ-дэ горэ кьэслуагъэу кьышигъэ-хъоу лушхыпцылкы, лакъырды сыкыишлэу кьысфидзыгъ:

— Е синыбджэгъуж, адэ-гушэ Тхъэ кьысауи шъхъае, сьдэуштыу джыри клэлэцылкы гыб-щыбым уфэд! Отхъэжыи о кьуалъхъэ ямытэу еджаплэшхо горэм учлэфэнэу огугъэмэ. А кьызфэплогъэ еджаплэр ары-ба кьуалъхъэ ямытэу благъэу узэзымыгъэкълэуштыр.

(Джыри кьыкълэпыклошт).

ТЕКІОНЫГЪЭМ ИЯ 70-рэ ИЛЬЭС ИПЭГЪОКІ

«Шъузабэхэр» къагъэлъэгъошт

Хэгъэгу ззошхом Текіоныгъэр къызыщыдахыгъэр ильэс 70-рэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ спектаклэхэр Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрæу Цэй Ибрахымэ ыцэккэ щытым къыщагъэлъагъох.

Мурэтэ Чэпае ипъесэ техыгъэу «Шъузабэхэр» зыфилорэр Лъэпкъ театрэм щагъэуцужыгъ. Режиссерæу ащ Іоф дэзышлагъэр Урысыем изаслуженнæ артистæу, Адыгеим инароднæ артистæу Зыхъэ Заурбий,

Хэгъэгу ззошхом ильэхъан адыгэ къуаджæм щылаклæу илагъæм, бзылфыгъэхэр колхозым зэрэщылажъэщыгъэхæм, унагъо имыхъэгъэ пшъашъæм ыгу ихъыккырæм, шлупъэгъуар ащ къызэрæгурылорæм, дзæм къыккыжыгъэ хуылфыгъэхæм япсæуккæ, мамыр щылаклæм техъажыгъэ къуаджæм хæхъоныгъæу ышыхæрæм спектаклæр къатæгушылæ. Нæхæе Мæрджанэт, Хъакъуй Андзаур, Джымæ Заремæ, Ацумыжъ Тембот, Бэгъушъæ Анзор, нæмыккхæм рольхæр къашых.

«Шъузабэхэр» нæпæ Лъэпкъ театрэм къыщагъэлъэгъошт.

ТЕАТРЭМРЭ КЪЭГЪЭЛЪЭГЪОНХЭМРЭ

Угуккæ узыфæмыкъабзæм угурылощта?

Шу зэралъэгъухæрæм я Мафæ фэгъэхыгъэ спектаклæу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние къыщагъэлъэгъуагъэр гурылогъошлæу гъæпсыгъæп. Цыфым игушъхъæ къæухъумæгъæныр Іоф къызэрæккылæу зэрæщымытыр артистхæм къалуатæ ашлæиугъу.

Хуылфыгъищ зæлукагъ. Нахъыпæккæ зэрæшлæщыгъæхæп, ясæнæхъатхæр зæфæшъхæфых, зæгурылæнхæр къæхъылъæккы. Диным тегушылæх, щылæныгъæм къащылæхæу ашлæиугъор маккæп. Хæккылæр къæгъотыгъошлæу зыккæмхæуæр цыфыр цыфым ыгъæгуащæ шлæи-гъошъ ары — ыгуккæ фæкъабзæп.

Зыр къухъæм икапитан, ролыр Сергей Астаховым къешы, ятлæнæрæр флотым пыщæгъæу плъытæ хъушт, ролыр Игорь Ливановым фæгъæзагъ. Дмитрий Исаевым профессорым ироль къешы. Капитаным унашъохæр ытынхæр иккæс, къулыккæу ыхъы-рæм ар дештæ. Профессорымрæ къухъæм икапитанрæ сьдæуцтæу зæгурылощта?

Спектаклæм къыщытесхыгъæ сурæтхæм иккæрыккæу сьплъыжы. Артист пæпчъ къышлырæ ролым гуккы, псæккы зэрæхъагъæр сурæтхæм къагъэлъагъо. Къалорæ гушылæхæр дæгъоу зæхæшлыккы. Театрæ театрæ щыпккæу плъытæным фæшл спектаклæу узæплъырæм гушылæу щызæхæпхæрæм изаккæп узыгъæгуагъæрæр. Нæплъæгъум имæхъанæ, сценæм артистыр зэрæщызæккæлорæм, артистырæм залым члæсхæмрæ яæнер-

гетикæ зæпæлагъæ зэрæхъурæм, нæмыккхæм уналæ атеодзæ.

Сергей Астаховыр капитан къодыеу къæлæгъорæп. Унашъохæр аритыхæзæ, маккæр гъæшлæгъонæу егъæлорышлæ. Нæщ-гушхæу, къæшъуаккæу, къæбарыр къылотæн ылъæккынæу щыт. Зæфæмыдæ хуылфыгъэхæр Тхæм зæлуигъæккæгъæх, зæдæгушылæх, ау зæгурылæнхæ алъæккырæп.

Лæжъæпккæ дæгъу зым къæгъæхъæ, ау хæбзæлахъыр ытынæу фæеп. Ар агъæмысæ, «шлæнагъæхæу» аубы. Арæу щытми, хæбзæлахъыр зымытырæм къылоштыр псынккæу къæгъоты.

— Зæккæми хæбзæлахъыр аты зыхъуккæ сæри стышт, — елæ ащ.

Зæдæгушылæгъу гъæшлæгъонæу сценæм къыщагъэлъагъо, щхæнæу хæплæгъорæр бæ. Тинепæрæ щыла-ккæ спектаклæр диштæу олъытæ. Тыгъуаккæу, хæбзæм иунашъохæр зымыгъæцæккæхæрæм язæккæлæ-шылккæхæр зыдашлæжынымккæ, цыфхæр амыгъæплъæхъунхæмккæ ащ фæдæ театралънæ къæгъэлъæ-гъонхæм ямæхъанæ зыккæлæты. Артистхæм щыгъынæу ащыгъыри зæ-огъæпшæ. Капитаныр фыжыбзæу фæпагъæми, джæхашъом щæцуахъу, капитан шъуашæр ыуцлæпыгъæу

Сурæтыр филармонием щыккæлæгъæ спектаклæм къыщытесхыгъ.

къæлæгъорæп. Музыкæр гум рехы, уедæлузæ зыогъæпсæфы.

Цыфыр нæгушлæу, мæшхы, сæмæрккæу ешлы. Ошлæ-дæмышлæу ынæгуккæ зыккызæблæхъу, къæбарæу зæхихыгъæр гурылогъуае къы-щæхъу. Артист пæпчъ ролым куоу хæхъан, лæшлæхæу зыккызæблæхъун, залым члæс цыфхæм алъæгъу-рæр агъæшлæгъон зэралъæккырæр ащ еопхы.

Капитаным ылъæккæохæр зæри-тхæккæхæрæр щылæныгъæм хæтлæ-гъорæм етæгъæпшæ. Капитаным ифæ-ло-фашлæхæр ежъ-ежырæу ыгъæ-цæккæхæзæ, спектаклæм хæлæжъæрæ артистхæм къадæгушылæ зыхъуккæ, Іоф къызэрæккылæу искусствæ лъагæм ыбзæккæ къæбгъэлъæгъон зэрæп-лъæккыщтым уфæщæ.

Пхæнккæлæккæ-тхæккæлæккæм ироль Наталья Булыгæ къешы. Хуыл-фыгъищыри бзылфыгъæм егъæ-далæ, ыгъæщынæхæу уахътæ къы-хæккы. Шлупъэгъу къабзæм утегу-

щылæнæу уфæмæ, угуккы укъæб-зæн, улъæшын, шлушлæгъæм уфæ-хъæзырын зэрæфаер артистхæм къагъэлъагъо. Ккæухæу спектаклæм фæхъурæр гурылогъошлæу. Режис-серæу Сергей Астаховым зæри-лъытæрæмккæ, залым члæсыгъæхæм зæфæхъысыжъхæр арæшлы, цы-фым къыдæхъун ылъæккыщтым ерæгупшысæх...

Адыгэ Республикэм и Къæ-ралыгъо филармоние идиректор шъхæлæу Лышæ Рустем къызæ-рæтилуагъæу, щылæныгъæм куоу ухæзыцæрæ театралънæ Іофшлæ-гъæхæр тапæккы къагъэлъæгъоштых. Москва къыккыгъæхæ артистхæм тагъæгушлуагъ. Анахъæу къы-хæдгъæщæм тшлæиугъор роль пæпчъ режиссерым Іоф зэрæдишлæрæр, къæгъэлъæгъоныр цыфмæ аль-и-гъæлæсын зæрилъæккырæр ары. Спектаклæм шу зэрæлъæгъурæ нæбгырæбæ, ныбжыккæхæр зэрæ-члæсыгъæхæр тигуапæ.

БАСКЕТБОЛ. АПШЪЭРЭ КУПÆУ «А»-р

Зы нæгъæуплæплæгъу къызæнæм...

«Строитель» Энгельс — «Динамо-МГТУ» Мыеккæуапæ — 67:72.

Мэзаем и 13-м къалæу Энгельс къызæдæшлæгъæх.

«Динамо-МГТУ»: Лундако, Бажунаишвили — 14, Гапошин — 24, Хмара — 5, Милютин — 2, Коротков — 9, Еремин — 8, Широков — 10.

Тиспортсменхæр ялæпæлæсæ-ныгъæккы, ягуетыныгъæккы уащыт-хъунæу ешлæгъæх.

Ятлæнæрæ зæлулæгъур

«Строитель» — «Динамо-МГТУ» — 83:71.

Мэзаем и 14-м Энгельс къызæдæшлæгъæх.

«Динамо-МГТУ»: Лундако — 6, Бажунаишвили — 7, Гапошин — 14, Хмара — 7, Милютин, Коротков — 16, Еремин — 10, Широков — 11.

— Ятлæнæрæ ешлæгури къæт-хъын фæягъæ, — къытилуагъ те-лефонккæ тикомандæ итренер шъхæлæу, Адыгеим изаслужен-нæ тренерæу Андрей Синельни-ковым. — Илья Коротковым

хъурджанæм Іæгуаор ридзи, пчъа-гъæр 69:69 хъугъæ. Нæгъæуплæ-плæгуи 3 къæнагъæу Роман Ба-жунаишвили хъагъæм Іæгуаор ре-дзæ, 71:69-у тикомандæ къехъы. Бысымхæм яешлæккæмæ ащыц зы нæгъæуплæплæгъу къызæнæм, Іæгуау быбырæм лъылаби, хъурджанæм ригъæфагъ — 71:71.

Текіоныгъэр къыдэзыхыщтыр зæгъæшлæгъæнымккæ такъыккытф командæхæм яешлæгъу уахътæ къафыхагъæхъуагъ. «Строительым» зæлулæгъур ыхъыгъ. Тикомандæ иешлæккæхæу И. Коротковым, Н. Ереминым, А. Широковым гъо-гъу тфæрытфæ къафагъæпы-тагъæу зæлулæгъум иккæух хæлæ-жъæнхæ алъæккыгъæп.

Чыплæхæр

1. «Динамо» Ч. — 50
2. «Рускон» С. — 47
3. «Строитель» Э. — 46
4. «Муссон» С. — 42
5. «Чебоксарские Ястребы» — 42
6. «Динамо-МГТУ» — 41
7. «Самара-2» С. — 38
8. «Старый Соболь» — 38
9. «Магнитка» М. — 34
10. «Тегас» С. — 30.

Мэзаем и 17 — 18-м «Ди-намо-МГТУ»-р Самарæ щешлæшт.

**Нæккæлæгъор
зыгъæхъæзыргъæр
ЕМТИЛЬ Нурбий.**

**Зæхъыщагъæр
ыккы къыдзæзы-
гъæккырæр:**

Адыгэ Республи-
кæм лъæпкъ
Іофхæмккæ, Іæккыб
къэралхæм ащы-
псæурæ тилъæп-
къæгъухæм адырæІæ
зæпхыныгъæхæмккæ
ыккы къæбар
жъугъæм иамал-
хæмккæ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскæр, 236

**Редакциер
зидæшыгъæр:**

385000,
къ. Мыеккæуапæ,
ур. Первомайскæр,
197.

Телефонхæр:

приемнæр:
52-16-79,
редактор шъхæлæм
иапæрæ гуадзæр:
52-49-44,
редактор гуадзæр-
пшъæдæккыжъ зы-
хъырæ секретары:
52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

**Зыщæушыхъаты-
гъæр:**

Урысые Федерацием
хæутын Іофхæмккæ,
телерадиокъæтын-
хæмккæ ыккы зæлбы-
Іæсыккæ амалхæмккæ
и Министерствæ
и Темыр-Кавказ
чылпæ гъæлоры-
шлæп, зæраушыхъа-
тыгъæ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхæутырæр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеккæуапæ,
ур. Пионерскæр,
268

Зæккæмккы

пчъагъæр

4015

Индексхæр

52161

52162

Зак. 319

Хæутыным
узшыккæлæтхæнæу щыт
уахътæр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыккæлæтхæгъæхæ
уахътæр
Сыхъатыр 18.00

Редактор

шъхæлæр

Дæрбæ Тимур

Редактор шъхæлæм
иапæрæ гуадзæр

**Мæшлæккæ
Саид**

Редактор шъхæлæм
игуадзæр —
пшъæдæккыжъ
зыхъырæ
секретары
Хъурмæ Хъусен